Maria FILIPIAK

JAN PAWEŁ II O RODZINIE
(Bibliografia wypowiedzi Jana Pawła II 1978-1994)

WYKAZ SKRÓTÓW

AP1 – *Anioł Pański z papieżem Janem Pawłem II*, t. 1, Città del Vaticano 1982, ss. 462.

AP2 – *Anioł Pański z papieżem Janem Pawłem II*, t. 2, Città del Vaticano 1986, ss. 479.

AP3 – *Anioł Pański z papieżem Janem Pawłem II*, t. 3, Città del Vaticano 1989, ss. 395.

AP4 – *Anioł Pański z papieżem Janem Pawłem II*, t. 4, Città del Vaticano 1992, ss. 383.

IGP – *Insegnamenti di Giovanni Paolo II* [Città del Vaticano].

I (1978), ss. 477.
II (1979) [t. 1], ss. 1729.
II (1979) t. 2, ss. 1574.
III (1980) t. 1, ss. 1983.
III (1980) t. 2, ss. 1869.
IV (1981) t. 1, ss. 1292.
IV (1981) t. 2, ss. 1313.
V (1982) t. 1, ss. 1376.
V (1982) t. 2, ss. 2497.
V (1982) t. 3, ss. 1751.
VI (1983) t. 1, ss. 1730.
VI (1983) t. 2, ss. 1496.
VII (1984) t. 1, ss. 2016.
VII (1984) t. 2, ss. 1708.
VIII (1985) t. 1, ss. 2081.
VIII (1985) t. 2, ss. 1683.
IX (1986) t. 1, ss. 2204.
IX (1986) t. 2, ss. 2242.
X (1987) t. 1, ss. 1482.
X (1987) t. 2, ss. 2582.
X (1987) t. 3, ss. 1812.
XI (1988) t. 1, ss. 1073.
XI (1988) t. 2, ss. 2625.
XI (1988) t. 3, ss. 1405.
XI (1988) t. 4, ss. 2317.
XII (1989) t. 1, ss. 1945.
XII (1989) t. 2, ss. 1783.
XIII (1990) t. 1, ss. 1885.
XIII (1990) t. 2, ss. 1888.

JPZP – *Jan Paweł II na ziemi polskiej*, Watykan 1979, ss. 286.

NP I – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, I (1978), Poznań, Warszawa 1987, ss. 220.

NP II, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, II (1979) t. 1, Poznań 1990, ss. 793.

NP II, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, II (1979) t. 2, Poznań 1992, ss. 753.
NP III, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, III (1980) t. 1, Poznań, Warszawa 1985, ss. 875.
NP III, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, III (1980) t. 2, Poznań, Warszawa 1986, ss. 924.
NP IV, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IV (1981) t. 1, Poznań 1989, ss. 611.
NP IV, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IV (1981) t. 2, Poznań 1989, ss. 572.
ORpol. – „L'Osservatore Romano" wyd. polskie 1(1980) -

1978

1. *Odpowiedzialność rodziny za ludzkie i chrześcijańskie wychowanie* (Do uczestników międzynarodowego Kongresu, 30 X), NP I, s. 34-36; toż: *La responsabilità della famiglia nell'educazione umana e cristiana*, IGP I, s. 80-82.
2. *„Kościół domowy" we wspólnocie parafialnej* (Do wspólnoty z parafii św. Franciszka Ksawerego, 3 XII), NP I, s. 124-126; toż: *La „Chiesa domestica" nella comunità parrocchiale*, IGP I, s. 274-278.
3. *Rola rodziny w dzisiejszym świecie* (Do członków Rady Sekretariatu Generalnego Synodu Biskupów, 16 XII), NP I, s. 158-159; toż: *Il ruolo della famiglia nel mondo di oggi*, IGP I, s. 346-349.
4. *Miłość małżeńska i życie – podstawowymi wartościami rodziny* (Homilia, 31 XII), NP I, s. 211-213; toż: *L'amore coniugale e la vita, valori fondamentali della famiglia*, IGP I, s. 455-458.

1979

5. *Rodzina w centrum wspólnego dobra społeczeństwa* (Przemówienie w Bazylice Watykańskiej, 3 I), NP II, 1, s. 6-8; toż: *La famiglia al centro del bene comune della società*, IGP II, 1, s. 13-15.
6. *Znaczenie macierzyństwa dla społeczeństwa i dla rodziny* (Audiencja generalna, 10 I), NP II, 1, s. 16-19; toż: *Il significato della maternità per la società e la famiglia*, IGP II, 1, s. 31-36.
7. *O awans i obronę rodziny* (Homilia, 28 I), NP II, 1, s. 79-82; toż: *Promozione e difesa della famiglia*, IGP II, 1, s. 180-185.
8. *Rola rodziny w społeczeństwie i w Kościele* (Homilia, 1 IV), NP II, 1, s. 320-322; toż: *Il ruolo della famiglia nella società e nella Chiesa*, IGP II, 1, s. 767-771.
9. *Rodzina jest punktem oparcia dla integralnej promocji człowieka* (Do uczestników Zjazdu nt. Duszpasterstwa rodzinnego, 5 V), NP II, 1, s. 454-455; toż: *La famiglia è il punto di riferimento per la promozione integrale dell'uomo*, IGP II, 1, s. 1056-1058.

10. *Chronić człowieka, rodzinę, naród wobec każdego zagrożenia* (Apel Jasnogórski, 5 VI), NP II, 1, s. 653-655; toż: *Proteggere contro ogni minaccia l'uomo, la famiglia, la nazione*, IGP II, 1, s. 1452-1455.

11. *W rozmowie z Chrystusem o podstawach rodziny* (Audiencja generalna, 5 IX), NP II, 2, s. 117-121; toż: *A colloquio con Cristo sui fondamenti della famiglia*, IGP II, 2, s. 234-236.

12. *Ewangelia zaczynem rodzinnych odniesień* (Do międzynarodowej Rady „Equipes Notre-Dame", 17 IX), NP II, 2, s. 158-159; toż: *Il Vangelo sia il lievito delle relazioni familiari*, IGP II, 2, s. 320-322.

13. *Rodzina i młodzież w przyszłości Kościoła* (Do biskupów z Paragwaju, 25 IX), NP II, 2, s. 185-187; toż: *La famiglia e i giovani nel futuro della Chiesa*, IGP II, 2, s. 374-377.

14. *Duszpasterstwo rodziny, priorytetowym obowiązkiem biskupów* (Do biskupów, 28 X), NP II, 2, s. 470-473; toż: *La pastorale della famiglia impegno prioritario dei vescovi*, IGP II, 2, s. 979-983.

15. *Małżeństwo jest przypomnieniem, urzeczywistnieniem się i zapowiedzią historii przymierza między Bogiem a jego ludem* (Do międzynarodowych grup studyjnych, 3 XI), NP II, 2, s. 497-500; toż: *Il matrimonio è memoria, attuazione e profezia della storia dell'alleanza tra Dio e il suo popolo*, IGP II, 2, s. 1030-1035.

1980

16. *Rodzina wspólnotą miłości i życia* (Homilia, 20 I), NP III, 1, s. 66-68; toż: *La famiglia è la comunità dell'amore e della vita*, IGP III, 1, s. 160-165.

17. *Trwały sens rodziny* (Do Rady Generalnego Sekretariatu Synodu Biskupów, 23 II), NP III, 1, s. 195-197; toż: *Il significato permanente della famiglia cristiana*, IGP III, 1, s. 472-476.

18. *Rodzina wobec środków społecznego przekazu* (Orędzie [...] na Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu, 1 V), NP III, 1, s. 434-436; toż: *Atteggiamento attivo delle famiglie di fronte ai „mass-media"*, IGP III, 1, s. 1041-1045.

19. *Zapraszamy Maryję, by nawiedziła nasze rodziny* (Anioł Pański, 15 VIII), NP III, 2, s. 221-222; toż: *Invitiamo Maria a visitare le famiglie e i lavori del Sinodo dei vescovi*, IGP III, 2, s. 409-410.

20. *Ochraniać rodzinę, miejsce gdzie miłość rodzi życie* (Homilia, 7 IX), NP III, 2, s. 298-300; toż: *Proteggere la famiglia, luogo dove l'amore genera la vita*, IGP III, 2, s. 557-561.

21. *Kochajcie naprawdę Kościół, rodzinę i wasze miasto* (Do młodzieży, 7 IX), NP III, 2, s. 301-302; toż: *Amate concretamente la Chiesa, la famiglia e la vostra città*, IGP III, 2, s. 562-564.

22. *Do członków Papieskiej Rady do spraw Świeckich oraz do członków Komitetu Rodziny* (22 IX), NP III, 2, s. 370-374; toż: *Una testimonianza rigorosa ed entusiasta di identità cattolica*, IGP III, 2, s. 704-710.

23. *Homilia na mszy św. dla rodzin* (12 X), NP III, 2, s. 458-461; toż: *Bisogna ridare fiducia alle famiglie cristiane*, IGP III, 2, s. 853-861.

24. *Modlitwa we wspólnocie rodzin* (Anioł Pański, 12 X), NP III, 2, s. 461-462; toż: *Il sinodo sveli Cristo dinanzi a ogni famiglia*, IGP III, 2, s. 850-852.
25. *Dzień zaduszny jest szczególnym dniem rodzin* (Anioł Pański, 2 XI), NP III, 2, s. 547-549; toż: *Rinascano i pensieri di pace dall'incontro con l'eternità*, IGP III, 2, s. 1033-1035.
26. *Przywrócić światu smak życia* (Do pielgrzymki rodzin z Francji, 10 XI), NP III, 2, s. 584-588; toż: *Restituire al mondo il gusto della vita*, IGP III, 2, s. 1120-1126.
27. *Królestwo Boże i rodzina chrześcijańska* (Homilia, 15 XI), NP III, 2, s. 611-616; toż: *Regno di Dio e famiglia cristiana*, IGP III, 2, s. 1188-1196.
28. *W dniu Św. Rodziny* (Anioł Pański, 28 XII), NP III, 2, s. 903-904; toż: *Il ruolo della famiglia al servizio della vita*, IGP III, 2, s. 1810-1813.

1981

29. *W służbie Kościołowi, rodzinie i społeczeństwu* (Do Włoskiej Federacji Przedszkoli, 17 I), NP IV, 1, s. 48-50; toż: *Al servizio della Chiesa, della famiglia e della società*, IGP IV, 1, s. 98-101.
30. *Rodzina chrześcijańska – seminarium powołań* (Homilia, 23 II), NP IV, 1, s. 235-238; toż: *La famiglia cristiana seminario di vocazioni*, IGP IV, 1, s. 482-486.
31. *Rodzina ustanowiona przez Boga* (Motu proprio „Familia a Deo Instituta", 13 V), NP IV, 1, s. 570-572; toż: *Il Santo Padre ha istituito il Pontificio Consiglio per la Famiglia*, IGP IV, 1, s. 1179-1180.
32. *Całą rodzinę ludzką Tobie, Matko, zawierzamy* (Przemówienie radiowe, 7 VI), NP IV, 1, s. 595-599; toż: *Venerazione, ringraziamento, affidamento alla Vergine Maria Theotokos*, IGP IV, 1, s. 1241-1247.
33. *Rodzina w dziele ewangelizacji* (Do Zebrania Plenarnego Konferencji do spraw Ewangelizacji Narodów, 16 X), NP IV, 2, s. 182-185; toż: *Ruolo della famiglia nell'impegno di evangelizzazione*, IGP IV, 2, s. 434-440.
34. *W dobrych rodzinach rodzą się dobrzy ludzie* (Do biskupów, 20 X), NP IV, 2, s. 196-202; toż: *Dalle buone famiglie nascono gli uomini che saranno il lievito della società*, IGP IV, 2, s. 466-468.
35. *Praca ludzka i życie rodzinne* (Anioł Pański, 25 X), NP IV, 2, s. 208-210; toż: *Il lavoro deve unire e rafforzare la famiglia*, IGP IV, 2, s. 490-491.
36. *Ekumeniczny wymiar życia rodzinnego* (Do uczestników Plenarnego Zebrania Sekretariatu do spraw Jedności Chrześcijan, 13 XI), NP IV, 2, s. 273-275; toż: *La famiglia vive nella dimensione ecumenica*, IGP IV, 2, s. 628-633.
37. Adhortacja apostolska *Familiaris consortio* [...] *O zadaniach rodziny chrześcijańskiej w świecie współczesnym* (22 XI), NP IV, 2, s. 432-493; toż: *Adhortatio Apostolica [...] „Familiaris consortio"*, IGP IV, 2, s. 948-1045.
38. *Bronić nienaruszalności rodziny* (Do biskupów, 26 XI), NP IV, 2, s. 346-349; toż: *Difendere l'inviolabilità della famiglia per l'elevazione delle genti del Sud*, IGP IV, 2, s. 774-780.

39. *Zjednoczenie małżeńskie czyni możliwym zjednoczenie rodzinne* (Do uczestników dwóch zjazdów nt. Rodziny, 7 XII), NP IV, 2, s. 386-389; toż: *La comunione coniugale rende possibile la comunione familiare*, IGP IV, 2, s. 855-860.

40. *Dobro społeczeństwa jest związane z dobrem rodziny* (Do wykładowców i studentów Instytutu do spraw Rodziny, 19 XII), NP IV, 2, s. 511-512; toż: *Il bene della società è legato al bene della famiglia*, IGP IV, 2, s. 1167-1169.

41. *Rola rodziny w budzeniu się powołań* (Homilia, 20 XII), NP IV, 2, s. 513-514; toż: *Il ruolo della famiglia nella nascita delle vocazioni*, IGP IV, 2, s. 1170-1173.

42. *Rodzina* (Anioł Pański, 26 XII), NP IV, 2, s. 552-553; toż: *La famiglia sia il santuario della vita e dell'amore*, IGP IV, 2, s. 1257-1259.

1982

43. *Dwie wielkie prawdy o rodzinie* (Homilia, 15 V), ORpol. 3(1982) nr 5, s. 15--17; toż: *Il futuro dell'uomo si decide nella famiglia fonte della speranza del mondo*, IGP V, 2, s. 1706-1724.

44. *La famiglia, comunione d'amore e di vita* [Rodzina wspólnotą miłości i życia] (List Kardynała Sekretarza Stanu do Arcybiskupa Seatle, 13 VII), IGP V, 3, s. 67-69.

45. *Lettera del Cardinale Casaroli al II Congresso per la famiglia delle Americhe* [List Kardynała Casarolego do II Kongresu Rodziny obu Ameryk] (24 VIII), IGP V, 3, 270-275.

46. *Rapporto tra la sacramentalità della Chiesa e il sacramento più antico: il matrimonio* [Relacja między sakramentalnością Kościoła a najstarszym sakramentem: sakramentem małżeństwa] (Audiencja generalna, 8 IX), IGP V, 3, s. 389-394.

47. *Konstytucja Apostolska [...] „Magnum matrimonii sacramentum": prawne uznanie Papieskiego Instytutu Studiów nad Małżeństwem i Rodziną* (7 X), ORpol. 3(1982) nr 10, s. 15; toż: *Riconoscimento giuridico dell'Istituto per gli Studi su Matrimonio e Famiglia*, IGP V, 3, s. 723-726.

48. *Kościół wobec problemów rodziny w Europie* (Do uczestników sympozjum poświęconego duszpasterstwu rodzin w Europie, 26 XI), ORpol. 3(1982) nr 11-12, s. 26; toż: *Creare una cultura matrimoniale e familiare*, IGP V, 3, s. 1456-1460.

1983

49. *Małżeństwo jako sakrament* (Audiencja generalna, 26 I), ORpol. 4(1983) nr 2, s. 10; toż: *Il corretto uso del linguaggio del corpo è testimonianza degna di veri profeti*, IGP VI, 1, s. 247-250.

50. *Famiglia e Anno Santo al centro della vita della Chiesa di Roma* [Rodzina i Rok Święty w centrum życia Kościoła rzymskiego] (17 II), IGP VI, 1, s. 446-450.

51. *La famiglia cristiana e le vocazioni sacerdotali* [Rodzina chrześcijańska i powołania kapłańskie] (Do seminarzystów, 20 III), IGP VI, 1, s. 770-773.

52. *Verità ed ethos della comunione coniugale principio di azione pastorale per la famiglia* [Prawda i ethos wspólnoty małżeńskiej zasadą działań duszpasterskich wobec rodziny] (Do uczestników I Posiedzania Plenarnego Papieskiej Rady do spraw Rodziny, 30 V), IGP VI, 1, s. 1405-1410.

53. *Matrimonio e famiglia legati al mistero pasquale di Gesù* [Małżeństwo i rodzina związane z tajemnicą paschalną Jezusa] (Do biskupów amerykańskich, 24 IX), IGP VI, 2, s. 617-629.

54. *La famiglia cristiana modello di perfezione per la società* [Rodzina chrześcijańska wzorem doskonałości dla społeczeństwa] (W czasie wizyty w diecezjach Ancona i Osimo, 24 IX), IGP VI, 2, s. 632-635.

55. *La famiglia è una scuola di umanità. Gli stati devono esserne garanti e la Chiesa deve evangelizzarla* [Rodzina jest szkołą człowieczeństwa. Państwa muszą być jej gwarantem, a Kościół musi ją ewangelizować] (Do uczestników Kongresu nt. Rodziny, 7 XI), IGP VI, 2, s. 1007-1011.

56. *Minacciata la società panamese da una campagna contro la famiglia* [Kampania przeciwko rodzinie zagrożeniem dla społeczeństwa panamskiego] (Do biskupów Panamy, 17 XI), IGP VI, 2, s. 1106-1111.

57. *Ai vescovi portoricani: „pesante, altamente distruttiva la politica contro la famiglia* [Do biskupów portorykańskich: „wysoce destruktywna polityka przeciwko rodzinie"] (24 XI), IGP VI, 2, s. 1170-1175.

58. *Disoccupazione, droga e solitudine: tre mali che minacciano la famiglia* [Bezrobocie, narkomania i samotność: trzy postaci zła zagrażającego rodzinie] (Homilia, 18 XII), IGP VI, 2, s. 1386-1390.

1984

59. *„Le diverse situazioni familiari vanno risolte alla luce della dottrina della Chiesa"* [„Wszelkie problemy rodzinne należy rozwiązywać w świetle nauki Kościoła"] (Do duchowieństwa rzymskiego, 22 III), IGP VII, 1, s. 730-735.

60. *Wielki spór świata ze Stwórcą o rodzinę* (Do małżonków, 25 III), ORpol. 5(1984) nr 3, s. 32; toż: *Agli sposi: „L'amore è fecondo e indissolubile"*, IGP VII, 1, s. 766-773.

61. *Liberaci dalla fame, dalla guerra* [Wyzwól nas od głodu, od wojny] (Z okazji Jubileuszowego Dnia Rodzin, 25 III), IGP VII, 1, s. 774-777.

62. *I coniugi cristiani nella loro testimonianza sono chiamati ad essere „segni di contraddizione"* [Małżonkowie chrześcijańscy przez swoje świadectwo są wezwani do bycia „znakiem sprzeciwu"] (Do Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Francji, 5 IV), IGP VII, 1, s. 932-935.

63. *Aiutare la famiglia nell'educazione dei figli all'amore* [Wspomagać rodzinę w wychowywaniu dzieci do miłości] (Do Zgromadzenia Plenarnego Papieskiej Rady do spraw Rodziny, 26 V), IGP VII, 1, s. 1501-1505.

64. *Il futuro del mondo e della Chiesa passa attraverso la famiglia* [Przyszłość świata i Kościoła idzie przez rodzinę] (Do przedstawicieli diecezji Fano, 9 VII), IGP VII, 2, s. 74-76.

65. *Eucharystia a rodzina chrześcijańska* (Orędzie do Międzynarodowego Kongresu Eucharystycznego w Nairobi, 15 VIII), ORpol. 5(1984) nr 8, s. 6; toż: *L'Eucaristia e la famiglia cristiana per un mondo autentico e vero*, IGP VII, 2, s. 211-216.

66. *Święta Rodzina z Nazaretu* (Anioł Pański, 30 XII), AP 2, s. 379-380; toż: *La salvezza del mondo è affidata ad ogni famiglia umana*, IGP VII, 2, s. 1679-1680.

1985

67. *La famiglia è la prima scuola per la formazione religiosa* [Rodzina jest pierwszą szkołą formacji religijnej] (Homilia, 13 I), IGP VIII, 1, s. 75-77.

68. *Famiglie unite e formate nella fede: ecco la sublime missione degli sposi* [Rodziny zjednoczone i uformowane w wierze: wzniosła misja małżonków] (Homilia, 27 I), IGP VIII, 1, s. 188-193.

69. *W rodzinie kształtuje się powołanie chrześcijańskie* (Homilia dla rodzin, 31 I), ORpol. 6(1985) nr 2, s. 17-18; *La famiglia è il primo ambiente dove si manifesta la vocazione cristiana*, IGP VIII, 1, s. 305-311.

70. *Dalla famiglia „Chiesa domestica" la vocazione alla missione sacerdotale* [W rodzinie „Kościele domowym" rodzi się powołanie do posługi kapłańskiej] (Homilia, 3 II), IGP VIII, 1, s. 390-397.

71. *Przymierze pomiędzy pracą i rodziną* (Homilia, 24 III), ORpol. 6(1985) nr 3, s. 7; toż: *La dimensione familiare del lavoro umano nella dottrina sociale della Chiesa*, IGP VIII, 1, s. 724-731.

72. *Vocazioni, famiglia, difesa della vita sono gli impegni prioritari per una efficace azione pastorale* [Powołania, rodzina, obrona życia należą do pierwszorzędnych obowiązków skutecznych działań duszpasterskich] (Do duchowieństwa i pracowników duszpasterstwa, 12 V), IGP VIII, 1, s. 1285-1293.

73. *La famiglia mette in luce la vocazione all'amore* [Rodzina objawia powołanie do miłości] (Homilia, 14 V), IGP VIII, 1, s. 1336-1342.

74. *Tam, gdzie osłabiona jest rodzina, zagrożona jest przyszłość społeczeństwa* (Homilia do rodzin, 12 VIII), ORpol. 6(1985) nr 9, s. 8-9; toż: *„Non cedete alle forze che distruggono l'unità, la stabilità e la felicità delle vostre famiglie"*, IGP VIII, 2, s. 322-329.

75. *La Chiesa deve sempre insegnare la verità sulla famiglia per promuovere il bene della persona e della società umana* [Kościół musi zawsze uczyć prawdy o rodzinie, aby promować dobro osoby i społeczeństwa] (Do Zgromadzenia Plenarnego Papieskiej Rady do spraw Rodziny, 13 XII), IGP VIII, 2, s. 1513-1518.

76. *Santità e dignità della famiglia cristiana* [Świętość i godność rodziny chrześcijańskiej] (Homilia, 29 XII), IGP VIII, 2, s. 1627-1633.

77. *Święta Rodzina z Nazaretu* (Anioł Pański, 29 XII), AP 3, s. 33-34; toż: *La famiglia spazio spirituale riempito dalla verità e dall'amore*, IGP VIII, 2, s. 1634-1636.

1986

78. *La famiglia è chiamata dalla parola di Dio ad essere una comunità di pace e di amicizia* [Rodzina jest wezwana przez słowo Boże do bycia wspólnotą pokoju i przyjaźni] (Homilia, 9 II), IGP IX, 1, s. 404-411.

79. *Rodzina i powołanie* (Homilia, 10 II), ORpol. 7(1986) nr 2, s. 28-29; toż: *Le famiglie cristiane preparano i cuori dei giovani a rispondere generosamente alla vocazione nella Chiesa*, IGP IX, 1, s. 414-419.

80. *La Chiesa forma la famiglia e viene da essa formata* [Kościół buduje rodzinę i przez nią jest budowany] (Do grupy rodzin, 6 IV), IGP IX, 1, s. 941-942.

81. *Nulla di quanto pregiudichi la famiglia può essere di beneficio alla società* [Nic co szkodzi rodzinie, nie może być dobrodziejstwem dla społeczeństwa] (Do prawników, 26 IV), IGP IX, 1, s. 1138-1142.

82. *I cristiani devono essere artefici di un autentico umanesimo familiare* [Chrześcijanie powinni być mistrzami autentycznego humanizmu rodzinnego] (Do biskupów z Emilia-Romagna, 2 V), IGP IX, 1, s. 1188-1195.

83. *La famiglia che prega unita rimarrà legata per sempre* [Rodzina zjednoczona w modlitwie pozostanie złączona na zawsze] (Do pielgrzymów z Jugosławii, 3 V), IGP IX, 1, s. 1209-1210.

84. *La famiglia: espressione del cuore del Dio vivente* [Rodzina: wyrazem serca Boga żyjącego] (Do rodzin, 4 VII), IGP IX, 2, s. 119-130.

85. *Małżeństwo i rodzina* (Orędzie na Światowy Dzień Emigracji, 15 VIII), ORpol. 7(1986) nr 9, s. 22, 24; toż: *Gravi, dolorose e complesse le condizioni delle famiglie coinvolte nella dura situazione dell'emigrazione*, IGP IX, 2, s. 382-390.

86. *I genitori sono i primi e principiali educatori ed evangelizzatori dei figli* [Rodzice są pierwszymi i głównymi wychowawcami i ewangelizatorami dzieci] (Do uczestników Papieskiej Rady do spraw Rodziny, 10 X), IGP IX, 2, 986-991.

87. *Przyszłość świata i Kościoła idzie poprzez rodzinę* (Homilia, 30 XI), ORpol. 8(1987) nr 4, s. 28-29; toż: *„Il vero amore nella famiglia è per sempre!"*, IGP IX, 2, s. 1781-1788.

88. *Człowiek uczy się miłości w rodzinie* (Anioł Pański, 21 XII), AP 3, s. 165-166; toż: *Gesù, concedici un mondo nel quale non ci siano più bambini che soffrono*, IGP IX, 2, s. 2011-2013.

89. *Zagrożenie współczesnej rodziny* (Anioł Pański, 28 XII), AP3, s. 168-169; toż: *„Far fronte a tutto ciò che minaccia la famiglia umana dal di dentro e dal di fuori*, IGP IX, 2, s. 2053-2054.

1987

90. *La Chiesa ha bisogno della famiglia per restituire al mondo la speranza* [Kościół potrzebuje rodziny dla odbudowania nadziei świata] (Homilia, 2 IV), IGP X, 1, s. 959-968.

91. *È la famiglia la prima scuola di virtù umane e sociali di cui oggi hanno bisogno tutte le strutture civili e politiche* [Rodzina jest pierwszą szkołą cnót niezbędnych we wszelkich strukturach cywilnych i politycznych] (Do rodzin, 24 V), IGP X, 2, s. 1797-1802.

92. *Sakramentalność małżeństwa oraz duchowość rodzinna* (Do uczestników zgromadzenia plenarnego Papieskiej Rady do spraw Rodziny, 29 V), ORpol. 8(1987) nr 7, s. 8; toż: *Sacramentalità del matrimonio e spiritualità coniugale e familiare*, IGP X, 2, s. 1884-1890.

93. *Praca nad pracą w odniesieniu do praw i wymagań życia rodzinnego* (Homilia, Szczecin, 11 VI), ORpol. 8(1987) nr 5, s. 25-26; toż: *Rimane sempre compito polacco il „lavoro sul lavoro" in riferimento ai fondamentali diritti della vita familiare*, IGP X, 2, s. 2118-2128.

94. *Powołanie, na które składa się dom, rodzina, małżeństwo, dzieci i praca* (Do włókniarek, Łódź, 13 VI), ORpol. 8(1987) nr 5 bis, s. 13-14; toż: *I compiti materni e familiari della donna: valore superiore a qualunque professione pubblica*, IGP X, 2, s. 2203-2213.

95. *Wzór chrześcijańskiej rodziny* (Anioł Pański, 27 XII), AP3, s. 284-286; toż: *La santità della famiglia è la via maestra per una società migliore*, IGP X, 3, s. 1532-1534.

1988

96. *Saranno le famiglie veramente cristiane a far tornare il nostro mondo a sorridere* [Prawdziwie chrześcijańskie rodziny będą tymi, które przywrócą światu uśmiech] (Homilia, 7 V), IGP XI, 3, s. 1183-1190.

97. *Aby duszpasterstwo rodzin było skuteczne i owocne* (Do przedstawicieli Konferencji Episkopatów, 7 XI), ORpol. 9(1988) nr 10-11, s. 3-4; toż: *Il dono è la „legge nuova", la radice e la forza della vita morale della coppia e della famiglia*, IGP XI, 4, s. 1446-1455.

1989

98. *La famiglia cristiana deve sentirsi a pieno titolo „soggetto missionario"* [Rodzina chrześcijańska musi czuć się w pełni „podmiotem misyjnym"] (Do rodzin misjonarzy, 11 III), IGP XII, 1, s. 531-534.

99. *La grandezza di questa nazione si misura sulla grandezza delle sue famiglie* [Wielkość tego narodu mierzy się wielkością jego rodzin] (Homilia, 9 VI), IGP XII, 1, s. 1619-1624.

100. *Sostenere e difendere la famiglia per garantire il futuro della nazione* [Wspieranie i obrona rodziny w celu zagwarantowania przyszłości narodu] (23 IX), IGP XII, 2, s. 611-615.

101. *La famiglia cristiana deve vivere e testimoniare il Vangelo di Cristo* [Rodzina chrześcijańska musi żyć Ewangelią Chrystusa i świadczyć o niej] (Do Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Francji, 3 XI), IGP XII, 2, s. 1153-1157.

102. *La società sappia darsi leggi che promuovano la famiglia fondata sul matrimonio e le sue caratteristiche di unicità e stabilità* [Społeczeństwo powinno umieć stworzyć prawa promujące rodzinę zbudowaną na małżeństwie i jego podstawowych cechach: jedności i stabilności] (31 XII), IGP XII, 2, s. 1644-1648.

1990

103. *I consultori familiari siano luoghi rispettosi della loro vera natura di servizio alla famiglia* [Doradcy rodzinni w służbie rodziny] (Do Włoskiej Konfederacji Doradców Rodziny, 2 III), IGP XIII, 1, s. 568-572.

104. *Nel focolare familiare che si inizia a costruire un mondo migliore* [Budowa lepszego świata zaczyna się w ognisku rodzinnym] (Homilia, 13 V), IGP XIII, 1, s. 1287-1294.

105. *Le famiglie devono vivere in alloggi degni ed accoglienti* [Rodziny powinny żyć w godziwych warunkach] (Do pielgrzymów z Niemiec, 19 V), IGP XIII, 1, s. 1340--1341.

106. *Powierzam wasze rodziny macierzyńskiej opiece Maryi* (Homilia, 26 V), ORpol. 11(1990) nr 5, s. 18, 30; toż: *Possano le famiglie cristiane continuare a trasmettere il lievito del Vangelo all'intera società maltese*, IGP XIII, 1, s. 1412--1414.

107. *Dove matrimonio e famiglia sono protetti e rispettati l'intera società diventa più forte e più umana* [Tam gdzie małżeństwo i rodzina są chronione i szanowane, tam całe społeczeństwo jest silniejsze i bardziej ludzkie] (Homilia, 4 IX), IGP XIII, 2, s. 416-422.

108. *Il cambiamento del modo di vivere il rapporto di coppia impone al cristiano di reagire: è in gioco la dignità della famiglia* [Zmiana w relacjach między kobietą a mężczyzną zmusza chrześcijanina do zajęcia stanowiska: stawką jest godność rodziny] (Homilia, 6 IX), IGP XIII, 2, s. 464-471.

109. *Rodzina źródłem powołań* (Anioł Pański, 9 IX), AP4, s. 242-243; toż: *Affidiamo a Maria due grandi intenzioni: i sacerdoti e le famiglie*, IGP XIII, 2, s. 554-555.

110. *Una società colpita nella famiglia non ha futuro. Il progetto di un'Europa unita deve tenerne conto* [Społeczeństwo, w którym rodzina jest zdeformowana, nie ma przyszłości] (Do uczestników Konferencji Europejskiej nt. Rodziny, 28 IX), IGP XIII, 2, s. 757-760.

111. *Maria cammina con la Chiesa e con tutta l'umanità* [Maryja idzie z Kościołem i z całą ludzkością] (Do rodzin, 13 XI), IGP XIII, 2, s. 1171-1174.

112. *Prawa rodziny* (Anioł Pański, 30 XII), AP4, s. 282-283; toż: *Lo stato è tenuto a svolgere una funzione di sostegno nei confronti della famiglia*, IGP XIII, 2, s. 1744--1746.

1991

113. *Occorre ripartire dalla famiglia* [Trzeba na nowo rozpocząć od rodziny] (Do władz miejskich Rzymu, 7 II), „La Traccia" 12(1991) nr 2, s. 144-145.

114. *Czy wolno lekkomyślnie narażać polskie rodziny na dalsze zniszczenie* (Homilia, 3 VI), ORpol. 12(1991) nr 5, s. 31-33; toż: *Questo mio pellegrinaggio segue le orme del Decalogo*, „La Traccia" 12(1991) nr 6, s. 641-643.

115. *Educazione nello spirito dell'intera verità proclamata dalla Chiesa* [Wychowanie w duchu pełnej prawdy głoszonej przez Kościół] (Do Plenarnego Zgromadzenia Papieskiej Rady do spraw Rodziny, 4 X), „La Traccia" 12(1991) nr 10, s. 1187--1189.

116. *Potrzeba przygotowania do małżeństwa i życia rodzinnego* (Do uczestników IX sesji Papieskiej Rady do spraw Rodziny, 4 X), ORpol. 13(1992) nr 2, s. 8-9.

1992

117. *Urgono migliori condizioni di vita per le famiglie e gli immigrati* [Nagląca potrzeba poprawy warunków życia dla rodzin i emigrantów] (Do władz miejskich Rzymu, 25 I), „La Traccia" 13(1992) nr 1, s. 64-65.

118. *La famiglia ha diritti fondamentali* [Podstawowe prawa rodziny] (Do rodzin, 14 II), „La Traccia" 13(1992) nr 2, s. 131-132.

119. *Consilium Dei de matrimonio et familia* [Boży zamysł dotyczący małżeństwa i rodziny] (Do uczestników seminarium nt. małżeństwa, 23 III), „La Traccia" 13(1992) nr 3, s. 298-299.

120. *Rodzina uprzywilejowanym miejscem wychowania człowieka* (Homilia, 2 V), ORpol. 13(1992) nr 6, s. 18-20; toż: *La Risurrezione è una realtà della quale i testimoni non possono tacere*, „La Traccia" 13(1992) nr 5, s. 545-547.

121. *Bądźcie rodziną według planu Boga* (Homilia, 5 VI), ORpol. 13(1992) nr 8-9, s. 28-29; toż: *Famiglie angolane spalancate le porte a Cristo!*, „La Traccia" 13(1992) nr 6, s. 732-734.

122. *Duszpasterstwo rodzin sercem nowej ewangelizacji* (Do biskupów afrykańskich, 2 X), ORpol. 14(1993) nr 1, s. 38.

1993

123. *Przed obchodami Międzynarodowego Roku Rodziny* (Do uczestników X sesji plenarnej Papieskiej Rady do spraw Rodziny, 30 I), ORpol. 14(1993) nr 5--6, s. 36-37.

124. *W ręce św. Józefa złóżmy losy polskiej rodziny* (Do Polaków, 20 IV), ORpol. 14(1993) nr 5-6, s. 19.

125. *Środki społecznego przekazu w służbie rodziny* (Do uczestników sympozjum nt. rodziny, 4 VI), ORpol. 14(1993) nr 8-9, s. 27-28.

126. *Ewangelizacja rodziny przez rodzinę* (Homilia, 6 VI), ORpol. 14(1993) nr 8-9, s. 29-31.

127. *Narody świata i cały Kościół patrzą w stronę rodziny* (25 XII), ORpol. 15(1994) nr 2, s. 16-17.

128. *Odkrywajmy wartości rodziny* (26 XII), ORpol. 15(1994) nr 2, s. 17-18.

129. *Międzynarodowy Rok Rodziny* (29 XII), ORpol. 15(1994) nr 2, s. 18-19.

1994

130. *Rodzina źródłem pokoju dla ludzkości* (Orędzie [...] na XXVII Światowy Dzień Pokoju, 1 I), ORpol. 15(1994) nr 1, s. 4-7.

131. *Rodzina szkołą pokoju* (1 I), ORpol. 15(1994) nr 2, s. 23.

132. *Rodzina wobec współczesnych zagrożeń* (2 I), ORpol. 15(1994) nr 2, s. 23-24.

133. *Rodzina objawia miłość Boga* (15 I), ORpol. 15(1994) nr 2, s. 24-25.

134. *„Telewizja w rodzinie: kryteria właściwego wyboru programów"* (Orędzie [...] na XXVIII Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu 1994, 24 I), ORpol. 15(1994) nr 4, s. 7-9.

135. *List do Rodzin [...] z okazji Roku Rodziny 1994* (2 II), ORpol. 15(1994) nr 3, s. 4-35.

136. *„Rodzina należy do dziedzictwa ludzkości"* (List [...] do głów państw, 19 III), ORpol. 15(1994) nr 8, s. 4-5.

137. *Rodzina uczestniczy w życiu i misji Kościoła* (Orędzie [...] na Światowy Dzień Misyjny 1994 r., 22 V), ORpol. 15(1994) nr 8, s. 5-7.